

STOTIES TURGUS

Aiškinamasis raštas

Vietoje, kurioje planuojamas paviljonas ilgus metus veikia turgavietė, kauniečių įprastai vadinama stoties turgumi. Turgavietės vieta bei pavadinimas yra tapę svarbia miesto tapatybės dalimi, tačiau šiuo metu tai gan chaotiška monofunkciška bei estetiškai nepatraukli teritorija, išsidėsčiusi kvartale tarp geležinkelio ir autobusų stočių.

Idėja

Stoties rajone dominuojantys savo svarba bei išraiška pastatai yra geležinkelio bei autobusų stotys. Naujas paviljonas bei sutvarkyta turgavietės teritorija turėtų tapti trečiuoju labai svarbiu vietoženkliai, aiškiai atpažįstamu miesto urbanistiniame audinyje tiek funkcija tiek architektūrine išraiška.

Ši teritorija, įsiterpusi tarp netoliese esančių stočių, galėtų būti funkcinė jungtimi, kuria nukreipiamas miestiečių ar atvykusių svečių srautas. Tai pirma pažinties pirmo įspūdžio su miestu vieta, todėl planuojant teritoriją, viena iš idėjų buvo sukurti patrauklų pasažą, formuojamą ženkliško lengvai atpažįstamo pastato bei gretimų statinių ir erdvių.

Siekiant išlaikyti turgavietės specifinės funkcijos atpažįstamumą, kaip prototipai naujo paviljono architektūrinei išraiškai pasirinkti turgaviečių halių pastatams būdingi arkiniai elementai, didelės šviesios įstiklintos erdvės, pasažinė struktūra. Siekėme, kad paviljono pastato tūris šiuolaikiškai interpretuotų per laiką susiformavusias šios paskirties statiniams būdingas architektūrinės išraiškos savybes, darniai įsiliedamas į Naujamiesčio urbanistinį užstatymą.

Sklypo urbanistiniai sprendiniai

Netaisilkingos formos turgavietės sklypas ištišęs nuo Čiurlionio gatvės iki Šiaulių gatvelės, šonuose ribojasi su kitais sklypais ir pastatais, daugelyje kurių vyksta turgaus prekyba.

Pagrindinis naujo paviljono pastatas projektuojamas Čiurlionio gatvės išklotinėje.

Iš abiejų pastato pusių, statmenai Čiurlionio gatvei formuojami pasažai. Vakarinėje pusėje - pagrindinis „gastro“ pasažas su mažom kavinukėm, barais, kepyklėm ir pan., kurie galėtų veikti nepriklausomai nuo pagrindinio pastato darbo laiko. Pasažas kerta visą teritoriją tarsi pagrindinė arterija įjungdamas ir kitus elementus į vientisą sistemą - turgaus aikštės erdvę, lauko paviljonus-stogines, kitus pastatus ir patekimus į planuojamą teritoriją. Visa teritorija suplanuota pasažiniu principu būdingu turgavietėms, kuriuose lengva zonuoti atskiras veiklų grupes: gastro / kavinių pasažas, gėlių pasažas, vaisių / daržovių, maisto, kitų prekių zonos.

Gėlių pasažas projektuojamas rytinėje pusėje, vietoje kur istoriškai nusistovėjusi prekyba gėlėmis. Čia, palei pastato šoną po stogo atbraila, įrengiami prekystaliai. Kitoje šio pasažo pusėje esami gėlių kioskai turėtų būti rekonstruoti į šiuolaikiškus statinius išlaikant tą pačią funkciją – prekybą gėlėmis.

Siekiant „suvaldyti“ neišbaigtą chaosinį teritorijos užstatymą projektuojamas akcentinis paviljono pastatas, greta pastato - aikštė ir lanku einanti lauko prekybos stoginė, kuri ženklina aptarnaujančios gatvelės ribą ir įsijungdama į pagrindinį pasažą tarsi pabrėžia lankytojų judėjimo kryptį.

Greta pagrindinio pastato - paviljono suprojektuota atvira multifunkcinė aikštė skirta įvairioms veikloms pagyvinančios turgavietės veiklą. Joje gali vykti ne tik sezoninė prekyba, bet ir mugės, „skonių dienos“, koncertai, vasaros kavinės ir t.t. Aikštės vieta parinkta neatsitiktinai - iš jos atsiveria gražūs vaizdai į žaliakalnio šlaitus.

Įvažiavimas į teritoriją bei požeminį parkingą numatytas iš Šiaulių gatvės, bei Girstupio gatvės. Palei šiaurinę sklypo ribą formuojama aptarnaujanti gatvelė. Aptarnaujančioje gatvelėje numatytos automobilių sustojimo vietos prekėms išsikrauti. Epizodiškai atsivežti prekes ar privažiuoti aptarnaujančiam transportui būtų galima ir greta pastato esančiais pasažais bei aikštės zonoje.

Pėsčiųjų, turistų srautų ir funkcinė schema

Transporto judėjimo sschema

Kvartalo urbanistiniai sprendiniai

Kvartalą, kuriame yra planuojamas sklypas yra daug menkaverčių pastatų, neužstatytų teritorijų. Kažkada teritoriją kirtu Girstupio upelis, kuris šiuo metu sukanalizuotas (~ 4.00 m gylyje), esamų kvartalo sklypų perkritis vietomis siekia ~ 2 metrus.

Kad visas kvartalas įgautų naują kokybę, būtų patrauklus ir lankomas turistų bei miestiečių, reikia išvalyti teritoriją nuo menkaverčių pastatų, užpildžiusių didelę dalį kvartalo vidinių erdvių.

Palei Vytauto prospektą siūlomi nauji pastatai, kurie išbaigtų gatvės užstatymą. Kadangi dominuojanti viso kvartalo funkcija yra turgavietė, šalia planuojamo sklypo esančius pastatus siūlome rekonstruoti ar pritaikyti visuomeninei komercinei veiklai, kuriuose galėtų prasiplesti turgaus prekyba, pasipildyti gastro funkcijos ir kt. turgui artimos paslaugos. Kvartalą planuojame taip, kad į pagrindinę teritoriją galima būtų patekti ne tik nuo Čiurlionio ar Šiaulių gatvės, bet ir pasažu nuo Vytauto pr. pusės. Šalia jo turėtų būti kokybiškai pertvarkyti pastatai su įėjimais į vidų. Patekimas pėsčiomis į teritoriją iš Girstupio g. galimas, bet neakcentuojamas. Kvartalą bei planuojamą teritoriją siūlome papildyti želdiniais, ypač palei buvusį upelio šlaitą.

Atsiradus naujai suformuotiems funkciniais ryšiams, papildomoms multifunkcinėms veikloms, kvartalas galėtų tapti įdomiu ir patraukliu miesto objektu, jungiančiu geležinkelio stotį bei peraugančiu į autobusų stoties kvartalą, kuriame taip pat pradeda formotis naujos visuomeninės funkcijos.

Pastato architektūriniai ir konstrukciniai sprendiniai

Pagrindinis paviljono pastato tūris stačiakampio plano, aiškios vientisos formos. Fasadų plokštumos, formuojamos arkinių laikančių konstrukcijų, įstiklintos iki stogo plokštumos. Siekta sukurti ženklišką pastatą, architektūrine išraiška turintį „turgaus halės“ įvaizdį bei darniai įsiliejantį į supančią aplinką. Pastatas stiklo aliuminio konstrukcijų, interjere ir eksterjere naudojamas medis. Paviljono pirmo aukšto grindys natūralaus akmens, analogiškos projektuojamoms lauko dangoms.

Paviljonas - dviejų lygių, su vientisa erdve. Perdanga skirianti pirmo ir antro aukšto lygius - išraiškingos formos, sudaranti „vidinių paviljonų“ įspūdį. Pastato aukštis iki kraigo 12.5 m.

Po pastatu suprojektuotas dviejų lygių parkingas (106 vt.). Greta aikštės bei pasažų numatytos vietos dviračiams, paspirtukams.

Atsižvelgiant į tendencijas dėl pastatų konstrukcijų tvarumo, pastato konstrukcijoms naudojamas ne tik gelžbetoninis karkasas, bet ir medinės konstrukcijos bei kitos natūralios tvarios medžiagos.

Pastato funkciniai sprendiniai

Pagrindiniai pastato įėjimai numatyti iš projektuojamų pasažų, taip siekiant „įtraukti“ lankytojus ne vien į pastatą, bet ir tolesnes teritorijos erdves. Šalia „gastro“ pasažo numatytos patalpos nedideliams barams, kavinukėms ar kt., galinčios veikti nepriklausomai nuo pagrindinio pastato bei siekiant, kad pasažas būtų gyvas įvairiu paros laiku. Priešingoje pastato pusėje, išlaikant nusistovėjusią tradiciją šiame turguje – prekyba gėlėmis – kuriamas pasažas gėlėms, kuris taip pat gali veikti savarankiškai.

Paviljono erdvė vientisa ir gali būti planuojama universaliai, tačiau siūlome išlaikyti pasažų principą planuojant pirmo aukšto vidaus erdvę. Pastatas įvairiom kryptim gali būti pereinamas tiesiog „kiaurai“. I aukšte suprojektuotos WC patalpos, į kurias galima patekti tiek iš vidaus tiek iš lauko, bei naudotis jomis, kai pagrindinis pastatas nedirbs. Į II aukšto „turgaus aikštę“ pakylama laiptais arba liftu. Ši erdvė gali būti pritaikyta ne tik prekybai, bet ir įvairiems renginiams – koncertams, šventėms ir pan.

Administracinės patalpos specialiai suprojektuotos atskirame pastate greta pagrindinio paviljono. Čia numatytas nusileidimas laiptine ir liftu į požeminį parkingą, bei rampa automobiliams. Išnaudojant sklypo perkritį bei siekiant atskirti automobilių ir pėsčiųjų srautą, įvažiavimas į parkingą suplanuotas nuo -1.20 alt. Kad sutalpinti reikiamą automobilių skaičių, bei išlaikyti apsaugos zonos atstumus iki teritoriją kertančios magistralinės šiluminės trasos, parkingas suprojektuotas dviejų lygių. Išlipimai numatyti greta pagrindinių įėjimų į paviljoną.

Nauji pastatai ir teritorija pilnai pritaikyta žmonėms su negalia - numatyti liftai, WC, parkavimo vietos ir kt.

Pastato pagalbinės, techninės patalpos suprojektuotos požeminiuose aukštuose, taip pat techninis aukštas vėdinimo ir kt. įrangai, išnaudojant patalpų aukštį, numatytas virš laiptinių ir sanmazgų.

Pastate planuojama naudoti efektyvias, inovatyvias technologijas bei inžinerinius sprendimus, užtikrinančius aukštą energinį efektyvumą, mažą energijos suvartojimą.

Funkciniai, konstrukciniai bei technologiniai sprendiniai užtikrins pastato ekonomišką, komfortišką eksploataciją ir sveiką tvarią aplinką.